Том 1, Брой 1 07. 01. 2013

За родители

Еднакви и различни – ние всички сме деца

Какво представлява зрителната недостатъчност?



В развитието на детето зрителното възприемане на света играе изключително важна роля. Чрез зрителния анализатор индивидът получава най-пълна и точна информация за признаците на предметите и явленията-цвят, форма, големина, разположение в пространството. Зрението позволява на човека да контролира своето положение в пространството, в дейността и отделните действия.

Слепотата е явление, при което напълно отсъстват зрителни усещания или е съхранено светоусещане и незначително остатъчно зрение, които са недостатъчни за естествената жизнена дейност на индивида. Нарушенията на зрението, характерни за слабовиждащите, представляват различни степени на недостатъчност на неговата острота в границите на 0,05-0,4 (0,2) на коригираното око. Специални зрителни протези позволяват на децата от тази категория да получават непосредствена представа за обектите и явленията от обкръжаващата ги действителност.

В този брой:

Какво представлява зрителната недостатъчност 1

Какви са причините 1

Как протича развитието 2

Какви са трудностите? 2

Какво представлява слуховата недостатъчност? 3

Причини за слуховата недостатъчност 3

Съвети 4

Какви са причините?

Вродените дефекти на зрението са обусловени от генетични фактори, действащи пряко върху функцията на зрителния анализатор или влияещи косвено върху тях при нарушения на метаболизма при пренатални възпалителни процеси, интоксикации и др. В някои случаи нарушенията се причиняват от травми в дородовия или родовия период и от ранни новообразувания. Придобитите нарушения на зрителната функция се срещат относително рядко.

Как протича развитието при зрителна недостатъчност?



Като цяло развитието на слепите и слабовиждащите деца протича по същите закономерности, които са характерни за нормалните, виждащите. Висшите форми на тяхната отразителна дейност като логическа памет, мисленето, речта и т.н. не са нарушени. Това спомага за доброто усвояване на учебния материал, развитието на някои специфични способности (музикални, художествено-словесни) и умения, чрез които се постига известна компенсация на дефекта. Компенсаторните явления се отнасят предимно към развитието на слуховия, кожно-тактилния и двигателния анализатор. Когато зрителната дисфункция е настъпила в по-късни периоди от онтогенезиса, развитите вече представи за света играят изключително важна роля в познавателната дейност на тези деца. Степента на изразеност на отклоненията в общото психическо развитие на децата със зрителни аномалии зависи от редица фактори, най-съществени от които са възрастта, в която е настъпило нарушението, и степента на зрителния дефект.

Какви са трудностите?

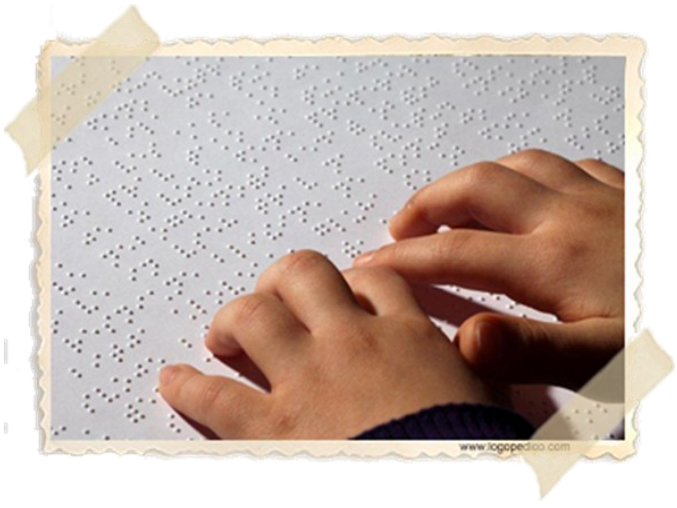
Като цяло развитието на слепите и слабовиждащите деца протича по същите закономерности, които са характерни за нормалните, виждащите.

В обучението се срещат трудности при четене и има необходимост от адаптирани дидактични материали (уголемяване на буквите, брайлов текст, ползване на компютърни програми за четене).

Децата със зрителна недостатъчност изпитват и трудности при формирането на представи и понятия както и трудности при формирането на математически понятия и научни знания без тактилно изучаване.

В училищното функциониране трудностите са свързани с локомоцията и придвижването в пространството и участие в ежедневни дейности;

Трудности в отношенията с другите:ограничена способност за подражание; снижен интерес за контакт с връстниците; трудности при невербални информации.





Какво представлява слуховата недостатъчност?



Известно е, че около 6-8% от информацията, която усвоява човекът, постъпва чрез слуховия анализатор. Поради своя обобщен характер речевата информация играе изключително важна роля в развитието на мисленето, интелекта и личността. Ето защо рано възникналите (вродените) слухови нарушения допринасят за значително отклоняване в цялостното психическо формиране, а късно придобитите дефекти на слуховия анализатор оказват отрицателно влияние върху социалното вграждане на индивида. В зависимост от тежестта на дефектите се формират три състояния на аномалност-глухота, тежко чуване и късно оглушаване.



Причини за слуховата недостатъчност

Според локализацията на увреждането се делят на:
- Кондуктивни: вследствие на нарушение на външно или средно ухо, поради което звуковите колебания не могат да достигнат до вътрешното ухо.
- Невросензорни: вследствие на нарушения на слуховия нерв или на сензитивния механизъм във вътрешното ухо.

ЕТИОЛОГИЧНИ ФАКТОРИ НА СЛУХОВИТЕ НАРУШЕНИЯ:

Наследствени фактори; Родови травми: предимно физически при раждане в форцепс, вакуум-екстрактор и с асфикция; Патогенни влияния в пренаталния период; Възпаление на средното ухо (отит); Инфекциозни заболявания, който могат да доведат до трайни дефекти на средното и вътрешното ухо (скарлатина, рубеола, заушка, менингит, тежки форми на грип); Предозиране с медикаменти (стрептомицин, гентамицин и др.); Травми с разкъсно-контузен характер на вътрешното или средното ухо. Баротравми.

“Ако не можеш да виждаш си изолиран от света на предметите. Ако не можеш да чуваш си изолиран от света на хората.”

Какви са трудностите?

Трудностите в обучението при децата със слухова недостатъчност за свързани с изоставане в развитието на експресивната реч и разбирането. Трудности, възпрепятстващи правилното приемане и предаване на съобщения. Изоставане в установяването на фундаменталните знания. Трудности в установяването на четенето и писането.

Ползване на лабиалното четете/ четене по устни или жестовия език улеснява обучението. В училищното функциониране трудностите са личностни и релационни. Трудности в разбирането и взаимодействието при дискусия в група и работа в екип.



1. Не губете надежда.
Когато с децата се работи -винаги има напредък. При наличието на подкрепа от околните и усърдна работа от страна на детето, неговите затруднения биха могли до голяма степен да се компенсират.

2. Не упреквайте себе си и своите деца за проблемите.
Гневът, тревожността и чувството за вина не могат да помогнат, те изтощават емоционално и увеличават стреса, на които са подложени родителите. Усилията на всички би трябвало да бъдат ориентирани по посока на намирането на подходящи форми на подкрепа и откликване на специалните нужди на детето.

3. Приемете детето си, такова каквото е.
Приемайки детето с неговите силни и слаби страни, родителите дават шанс, то да се почувства обичано, а това на свой ред прави успехът по-реалистичен.

4. Обяснете на детето защо му е трудно.
За самото дете е важно да знае, защо трудностите, с които се сблъсква в училище, му пречат да се справя, подобно на връстниците си. То само забелязва, че при него е налице нещо по-различно, на базата на което прави някои изводи за себе си.
В този смисъл едно обяснение, съобразено с възрастта, е наистина наложително.

5. Потърсете помощ своевременно.
Колкото по-рано бъде изяснен проблема, толкова по-скоро ще бъдат предприети и съответните мерки за неговото преодоляване, а това само по себе си увеличава шансовете за успех.

6. Помагайте на детето да бъде самостоятелно, не го правете зависимо.
Ако родителите се „въздържат" и оставят децата сами да се справят, много скоро това ще се увенчае с успех, от който ще спечелят всички.
Прекаленото обгрижване, от страна на родителите би могло да навреди, тъй като по този начин, децата заживяват в нереален свят и стават зависими от околните.

7. Възлагайте задачи и изисквайте изпълнението им.
Независимо от всичко, от тях трябва да се изисква и да им бъдат възлагани задачи при условия, валидни за всички останали, поемайки отговорност за тях.

8. Намирайте винаги време и желание.
Ежедневните 10 минути, посветени на тях, различни от подготовката на домашните или уроците, свързани със занимания, приятни и за двете страни, ще подобрят значително отношенията помежду им и емоционалния климат в семейството.

9. Откривайте силните страни на вашето дете и ги развивайте.

Родителите познават най-добре своите деца, разкривайки техния подчертан интерес или талант в определена сфера, те предоставят на детето си нов шанс за успех.

10. Мотивирайте децата за участие в странични дейности.
Рисуването, реденето на пъзел, плуването или карането на колело, са само една част от заниманията, които биха могли да се реализират съвместно с детето. Язденето, ските, скейтборда или друг вид спорт, стимулират общата моторика и двигателната култура на децата. От родителя се очаква да помогне на детето да открие и изпита удоволствие от разнообразните занимания. Веднъж убедени, че успехът е възможен, децата по-лесно ще открият негови смисъл и ще изминат пътя до следващото си постижение.



Използвана литература:

Специална педагогика, Анелия Гърбачева
Иван Карагьозов, АБАГАР 1996
http://www.ps.ecomission21.com/

Автор:

Мая Димитрова
Специалност: Педагогика на деца със специални образователни потребности